

Diarienummer:
KFM 10908-2026

Arbetsmarknadsdepartementet
a.remissvar@regeringskansliet.se

Tolkavgift och förbud mot barntolkning (SOU 2026:23)

(A2026/00510)

1 Inledning

Kronofogdemyndigheten (Kronofogden) tillstyrker förslagen i betänkandet avseende förbud mot barntolkning.

Kronofogden har i sak inga invändningar mot att tolkavgift införs i vissa fall, men anser att skuldsaneringsärenden i likhet med ärenden om ekonomiskt bistånd m.m. bör undantas från avgift.

Myndigheten lämnar avslutningsvis en del upplysningar i frågor om verkställighet och indrivning som bör beaktas i den fortsatta beredningen.

2 Synpunkter på förslaget om när tolkavgift inte ska tas ut (avsnitt 12)

Förslaget om tolkavgift får störst påverkan på Kronofogdens skuldsaneringsverksamhet.

Skuldsaneringsinstitutet syftar till att minska överskuldsättningen, som är ett stort samhällsproblem. Samhällets kostnader för överskuldsättning uppskattas till flera miljarder kronor årligen, bl.a. i form av produktionsbortfall och kostnader inom socialförsäkringssystemet och sjukvården (SOU 2026:43 s. 52). Det finns därför särskilda skäl att försöka minska antalet så kallade evighetsgäldenärer, dvs. personer som varit överskuldsatta en längre period.

Det kan antas att flertalet av de enskilda som ansöker om skuldsanering saknar möjlighet att betala en tolkavgift, eftersom de är högt skuldsatta. Detta skulle kunna leda till att de avstår från att ansöka. En tolkavgift innebär därmed en tröskelhöjning för vissa evighetsgäldenärer, vilket inte är i linje med vare sig regeringens mål att minska överskuldsättningen eller skuldsaneringsinstitutets rehabiliterande syfte.

Tidpunkten för när en tolkavgift uppkommer i samband med en ansökan om skuldsanering kan också medföra vissa oönskade effekter som inte ligger i linje med betänkandets utgångspunkt, nämligen att stärka incitamenten för den enskilde att lära sig svenska. En tolkavgift som har uppkommit före inledandet av en skuldsanering kan komma att omfattas av skuldsaneringen. Följden blir att avgiften i slutändan inte belastar den enskilde i de fall denne saknar betalningsutrymme. I andra fall blir effekten i stället att avgiften belastar borgenärerna, eftersom den minskar gäldenärens betalningsutrymme enligt betalningsplanen. Sammantaget innebär förslaget i vissa fall att avgiften antingen inte får avsedd effekt eller att avgiften sker på bekostnad av borgenärernas rätt.

Förslaget om tolkavgift inom skuldsaneringen kan också få stötande effekter för vissa borgenärer. Om exempelvis ett brottsoffer med en skadeståndsfordran betalar en tolkavgift för att ta tillvara sin rätt i ärendet, kan resultatet i vissa fall bli att brottsoffret enbart åsamkas en kostnad om gäldenären har låga inkomster.

Tolkavgifter i skuldsaneringsärenden medför också ytterligare moment i handläggningen, vilket riskerar att leda till längre handläggningstider.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan anser Kronofogden att skuldsaneringsärenden bör undantas från tillämpningsområdet för den föreslagna lagen om tolkavgift. Kronofogden föreslår därför att det i 4 § i förslaget till lag om tolkavgift anges att tolkavgift inte ska tas ut om ärendet rör skuldsanering enligt skuldsaneringslagen (2016:675) och lagen (2016:676) om skuldsanering för företagare.

3 Synpunkter angående konsekvensbedömningen (avsnitt 22.2.6)

Kronofogden instämmer i huvudsak i den bedömning av kostnader och konsekvenser för myndigheten som gjorts i betänkandet. Påverkan på

Kronofogdens verksamhet bedöms som begränsad och kostnaderna kan finansieras inom befintliga ramar.

4 Övriga synpunkter

Kronofogden noterar att betänkandet inte innehåller närmare överväganden i fråga om verkställighet av obetalda avgifter och vill därför upplysningsvis nämna följande som bör beaktas i den fortsatta beredningen.

Ett beslut om tolkavgift innefattar en skyldighet att betala och får överklagas. Beslutet utgör därmed en exekutionstitel (3 kap. 1 § första stycket 6 a utsökningsbalken).

Har beslutet meddelats av en statlig förvaltningsmyndighet sker verkställigheten i allmänt mål. Detta följer av att avgiften tillkommer staten och får utsökas utan föregående dom (1 kap. 6 § andra stycket utsökningsbalken). Har beslutet i stället meddelats av en kommunal förvaltningsmyndighet sker verkställigheten i enskilt mål (1 kap. 6 § tredje stycket utsökningsbalken).

I fråga om fordringar som handläggs i allmänt mål gäller lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. och indrivningsförfordningen (1993:1229). Av regelverket följer bl.a. att en fordran ska lämnas för indrivning senast två månader efter det att den skulle ha betalats (4 § fjärde stycket indrivningsförfordningen).

Verkställighet hos Kronofogden får ske sedan beslutet har fått laga kraft (3 kap. 20 och 23 §§ utsökningsbalken).

Det här beslutet har fattats av rikskronofogde Cecilia Hegethorn. Verksjurist Josefin Henningsson har föredragit ärendet. I den slutliga handläggningen har även vikarierande biträdande rikskronofogde Mats Bengtsson, tf. verksamhetsdirektör verkställighetsavdelningen Pernilla Jonsson, verksamhetsdirektör krav- och betalningsavdelningen Tomas Höglund, verksamhetsdirektör överskudsättningsavdelningen Kristin Alm, utvecklingsdirektör Daniel Jonsson, verksamhetsstödsdirektör Marie Olausson, tf. avdelningschef för rättsavdelningen Christina Sundblad och tf. rättschef tillika enhetschef Soheil Roshanbin deltagit.